

གོམ་རྟུང་ས་དང་ཞབས་ཀློས།

ཕ་མ་ཀློན་པོ་དེ་ཡིག་གསུམ་བུ་ལྟར་ཁོང་གིས་བཞུགས།

མི་རིགས་དཔེ་ལྷན་ཁང་།

དཀར་ཆག

དགེ་གཉིན།

རིག་གནས་སྒྲོན་དབང་ལ་སྒྲོན་པ། (1)

གསར་འཕྲུར་འབྲད་བྲིས།

ས་ནམ་པ།

མཐོང་ཐོས་དེ་ལས་སེམས་སུ་འདི་ཙམ་ཤར། (1)

དབྱད་གཏམ།

དབའ་མ་ཐར་རྒྱལ།

ཚན་ཅལ་གྱིས་དབུལ་སྒྱུར་བྱེད་པའི་བྱ་བ་ཏུ་ཅང་གལ་ཆེ། (4)

ཀུན་དགལ།

མི་རིགས་དཔལ་འབྱོར་གོང་དུ་འཕེལ་བར་ཡར་སྐྱེལ་བྱེད་བསམས་ན།

གོམ་གང་མདུན་སྤྲོས་སྤྲོས་ཐོན་སྤྲེད་རྒྱས་ཤུགས་བཅིངས་འགོལ་

གཏོང་དགོས། (6)

དབྱད་གཏམ་པ།

གནོད་འགོག་གཞི་ས་ལེགས་འཇུགས་བྱས་ནས་མཆོ་སྤོང་སྤྲུང་གི་

དཔལ་འབྱོར་གོང་དུ་སྤེལ་དགོས་པ། (9)

ཆེད་བརྒྱུད།

དཔལ་ཡོན་གཉིས་མཉམ་དུ་ཡར་ཐོན་ཡོང་བ་མངོན་འཛུར་བྱེད་པར་

འབད་བརྩོན་བྱ་དགོས། (12)

རྩེ་ཆེ་བརྟན།

བསྐྱབ་བྱ་ཐབས་ཤིག (15)

ཆེ་ལྷོད།

ཆོར་རར་བརྟག་དཔུང་ནི་ཁེ་ལས་ཤོར་དུ་སྒྲེལ་བའི་ཐབས་རྒྱས་ལེན་

དེ་ཞིག་རེད། (18)

འཕྲུག་

འཕྲུར་འཕྲུར་འཆོལ་བ། (20)

པོ་ཐང་བཟ་ཤིས་ཆོས་འཁྲུག་

ལྷོ་ཆོག་ས་ཤོར་ཡུག་ཡག་གཏོར་སྒོར་གླེང་བ། (22)

བསམ་འཕྲུབ་ཆེ་ཤིང་།

སྒོལ་རྒྱན་དན་པ་ཉེ་གཏེས་ཆོད་ལས་འཕྲོས་པའི་གཏམ། (28)

སྒྲུབ་པ།

འཁོར་གི་གཏམ་རྒྱུད་ཡར་བཟུར་གླེང་། (31)

སྒྲུབ་པ།

པོད་སྒོལ་ས་གདན་གྱིས་མདུན་ལམ་གསར་བ་འདིར་ཡོང་ངེས། (36)

སྒྲུབ་པ།

ལྷོ་ཁེ་ལས་ཤོར་པའི་དུང་གཅགས་རྒྱབ་ཁབ་སྐྱད་རྒྱས་དང་། (42)

སྒྲུབ་པ།

“འབྲུ”བརྗོད་པའི་སྐལ་བ་ཐེམས་སྟངས། ཁྱིམ་མཐུན་ལྷགས་མཐུན་
དཀོས་ཚུལ། (49)

མ་ནམ་པ།

གཙང་པོ་འབྲུང་ཡུལ་གྱི་ལས་དབང་། འགྲོག་དམངས་འབྲུང་འགྲུང་
གྱི་མདུན་ལམ། (56)

འབྲིན་གསར།

རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་

མཚོ་རྒྱ་ཁིང་ཆེན་སྐབས་དང་པོའི་བོད་ཀྱི་རྩོམ་རིག་གསར་རྩོམ་ཚོགས་
འདུ་ཆབ་ཆནས་བསྟུས་པ། (62)

བཞུ་ཆེ་མིང་།

ས་ཁིང་གི་གཞི་ཅིང་འབྲུགས་སྐྱུན་ཀྱི་ཆེད་སྤེལ་ནས་བྱུང་འབྲས་མངོན་
གསལ་བྲངས་པ། (65)

ཆེ་མཚོ་རྒྱ།

ཡུལ་ཡུལ་ཁུལ་དུ་འབྲི་རྒྱ་འབབ་རྒྱུ་གྱི་ནགས་སྐྱུན་འགོག་སྦྱོང་ཨར་
ལས་གྱི་ལས་འགོ་རྒྱགས་པ། (69)

དབལ་ཆེན་རྒྱལ།

མི་རིགས་གྱི་བྱུང་དུ་འཕགས་པའི་རིག་གནས་འཛིན་སྦྱོང་སྤེལ་གསུམ་
ཐད་བྱུང་འབྲས་མངོན་གསལ་བྲངས་ཡོད། (71)

ཆེ་གཞུང་ས།

འི་མིང་དུ་བོད་ཀྱི་“རྒྱག་པའི་རྒྱ་རོལ་”སྐོར་ཚོགས་ཀྱི་ཆེན་པོ་བསྟུས་

པ། (75)

ཉམས་ལྡན།

ཐུན་རིན་རྒྱུ་གི་ཤོར་ག་ཐེབ་མཉམ་ལས་ཐེབས་མ་ཆོག་པས་དཔལ་

འཕྱོར་མོར་དུ་སྒྲིལ་བའི་ཐད་ཐན་ཅུས་བཏོན་པ། (77)

དཔལ་ཆེན་ཀླུ།

ཞིང་ལས་ལ་ཐུ་མཐུད་དུ་ཤུགས་སྒོན་ཀླུ་དགོས། (79)

མ་ཐང་མ་ཆོ།

ཡུལ་ཤུལ་མི་རིགས་ལྷགས་རིགས་བརྩོ་གྲུས་རང་མའི་རྩ་ཐང་གི་“ཐེབ་

བཞི”འཁྱུགས་སྐྱུན་ཐད་བྱས་རྒྱུས་བཞག་པ། (82)

གཡང་པ།

འཆོ་དཔལ་ལྡན་པའི་མ་ཆོ་སྒོན་བལ་འཇམ་ལྷག (84)

ལྷན་དབྱི་མེད།

མགོ་ལོག་ཁུལ་གྱི་ལྷགས་ལས་ཐོན་སྐྱེད་ལ་ལོ་ལོགས་འབྱུང་རེ་ཡོད།

..... (86)

གངས་དབལ།

ཡུལ་ཤུལ་ཁུལ་གྱིས་ལྷན་མདོག་གི་ལྷགས་རི་རིང་པོ་སྐྱུན་བཞིན་པ།

..... (88)

གཡང་པ།

སྤྱི་འབྲུག་གི་ཤར་ཏང་ལྷན་ཏང་གི་གཞི་རིམ་ཙུ་འཁྱུགས་ཀྱི་འཁྱུགས་སྐྱུན་

དམ་འཛིན་བྱས་པ། (91)

གཡང་པ།

མཆོཏྲུལ་གྱིས་ད་ལོ་ཡང་ཁིང་ཕྱགས་ལས་ཐད་ལོ་ལེགས་བླངས་པ།
..... (94)

དོན་འབྲུབ་ཆེ་ཤིང་།
མཆོཏྲུལ་གྱི་དབྱལ་རྒྱུར་ཐད་གྲུབ་འབྲས་མཛོན་གསལ་བྱུང་པ།
..... (97)

ཆོ་བ་ཟང་།
ལུལ་ལྱལ་གྱིས་ཐང་གཞིའི་འཛུགས་སྐྱབ་ལ་ལྱགས་བསྐྱབ་ནས་དབྱལ་
རྒྱུར་ཐད་སྐྱལ་འདེད་བྱས་པ།..... (99)

གངས་དབལ།
མ་ཉྱའི་“གསེར་ཕྱ་བརྒྱད་ལམ”དུ་འོད་འཛེར་ལུ་ཉིག་སྐར་ལ་བརྒྱས་
པ། (101)

དབལ་ཆེན་རྒྱལ།
རྟུ་རྫོང་གི་འཕོ་འབྱུར་ལ་མིག་ཞགས་ཅམ་འཕངས་པ། (104)

དབལ་ཆེན་རྒྱལ།
རྫོ་སེམས་འཁོལ་བའི་རང་ནས་《སྐྱབ་ལྷུ》ལ་གྲོས་ཞིབ་བྱེད་པ། (107)

དབལ་ཆེན་རྒྱལ།
ཡིད་མཐུན་སྦྱོད་མཐུན་གྱིས་གྲོས་གཞི་བཟང་པོ་མཉམ་འདྲན་བྱེད་
པ། (110)

དབལ་ཆེན་རྒྱལ།
གོ་སྐབས་གསར་བས་འབོད་འབྱུག་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། (113)

གཡང་པ།

དེའི་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་ལྟེན་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་ (117)

ཀྱང་ཆེན་པོ་

འདི་ལས་ཏང་གི་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་ལྟེན་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་ (119)

ཉི་མ་

ཡ་མཚན་ལྟར་ལོ་འདི་ན་མཆོས་པ། (122)

ཆེད་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་

ཆེན་པོ་ལྟེན་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་ལྟེན་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་ལྟེན་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་

འགྲོ་ཆེན་པོ་ལྟེན་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་ (124)

སྒྲུབ་ཆེན་པོ་

སྒྲུབ་ཆེན་པོ་ལྟེན་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་ལྟེན་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་ (127)

བཅུ་དྲུག་ཆེན་པོ་

མོ་ལྟེན་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་ལྟེན་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་ (129)

ལྟེན་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་

སྒྲུབ་ཆེན་པོ་ལྟེན་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་ལྟེན་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་ལྟེན་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་

སྒྲུབ་ཆེན་པོ་ལྟེན་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་ལྟེན་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་ (131)

ལྟེན་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་

བཅུ་དྲུག་ཆེན་པོ་ལྟེན་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་ལྟེན་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་ (133)

ལྟེན་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་

བྱིས་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་ལྟེན་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་ལྟེན་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་ (135)

སྒྲུབ་ཆེན་པོ་

དཀར་པོ་ལྟེན་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་ལྟེན་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་ (137)

ཕག་མོ་ཆེ་བརྟན།

བཀྱར་འོས་པའི་སྒྲན་པ་བཟང་པོ། ——འཁྱར་མེད་རྟོ་རྩེ།..... (139)

དཔལ་ཆེན་རྟོ་རྩེ།

ཉི་མོ་སྒྲོལ་མའི་འཇུ་མ་ལས། (143)

ཕག་མོ་ཆེ་བརྟན།

འཁྱོག་ཐང་གི་མོ་མོ་ཞིག་གསོ་མཁན་རྟོག་འབུམ་རྒྱལ། (145)

དཔལ་ཆེན་རྟོ་རྩེ།

ཁ་ཆར་བྱ་ཡུག་སྒོད་ནས་འཆར་ཁོངས་བྱུང་བའི་སྒོས་པོ། (147)

རྒྱ་མཚོ།

གང་ཤོད་ཁེ་ལས་པ་མང་ཁྲོད་ཞུས་ལ་བཅར་བའི་ཟིན་ཟིས། (150)

ཕག་མོ་ཆེ་བརྟན།

འཁྱོག་པ་ནས་ཆོང་བར་བྱུར་བའི་གཡང་རྒྱབས་རྒྱལ། (152)

བན་དེ་ཆེ་ཤིང་།

དཔུན་གསུམ་གྱི་གྲང་རར་ཆེ་རུང་སེམས་པ་ལེ་ཉམས་རྒྱ།..... (155)

རྒྱས་འབྲིན།

རྟོ་རྩེ་ཆོས་འཛིན།

ལུས་ལྷང་ལ་སྒྲོན་ཡོད་རུང་ཉིང་ཉོབས་མི་ཉམས་པའི་ཁོད་གྱི་སྒྲན་

པ་མགོན་རྒྱ་མཚོ།..... (158)

འཁྱུག་པའོ།

བཅོས་བརྒྱུར་རེ་མཁྱོགས་དང་རེ་བཟང་རུ་གཏོང་བ་ནི་སྤྲུགས་ལས་

- གོང་དུ་སྒྲིལ་བཞིན་གནད་འགག་རེད། (160)
- འདི་ལྟར་བྱེད་དེ་གཞུང་ཆེ་ཡིང་།
- རང་ཉོག་གས་དང་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟར་ཐུག་གིས་ཆབ་སྲིད་མྱིག་སྒྲིལ་བཙམ་བཞུར་ནང་།
- ཁྱེད་ཀྱིས་དཔྱད་པ། (163)
- འདྲ་ལྟར་ཁོ་
- མི་རིགས་ལས་ཕྱེད་པ་ཞིག་གི་བཙེ་སེམས། (166)
- འདྲ་ལྟར་ཁོ་
- གཞོང་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་འཕྱུར་ཕྱོག་གསར་བ། (172)
- མ་ཁའ་མཆོས་བཞུར།
- ལུ་ཉིག་གི་འོད་ཟེར་ཡུལ་ཡུལ་རྩ་བར་དུ་འཆོར། (177)
- ཆེ་གཞུང་ས།
- ལུས་རག་ཡིད་གསུམ་མི་རིགས་སྒྲོབ་གསོར་སྒྲུབ་བ། (180)
- གྲགས་པ།
- མི་རྒྱལ་ལས་ལ་བཙོན་པས་ན། ལྷག་པོའི་ལམ་ལྷོ་བྱེད་ཅིས་སོ། ... (183)
- བཟླ།
- ལོ་གཞོན་ཁ་ཡི་གཏམ་གསར་སྒྲོབ། (185)
- ལྷོ་ལྷུག་ཆེ་ཡིང་།
- རྒྱ་བཟོ་ལྷ་ལྷུང་ཐར། (187)
- མ་ཁའ་མཆོ།
- བཙེ་སེམས་པ་ཡུལ་ལ་སྒྲུབ་བའི་པོད་རིགས་བྱད་མེད་སྒྲོབ་པ། (189)
- ཆེད་པ་ལྟུང་།

- ཁྱིམ་རྒྱལ་མོའི་འགམ་རྒྱལ་གྱི་འཕྱོག་དུད་ནམས་གྱི་འཚོ་བའི་
 དཔལ་ལ་སྟོལ། (193)
- ཆེད་པལ་རྒྱལ།
 འཕྱོར་ཕྱག་ལམ་གྱི་སྒྲེ་འདྲེན་པ། (195)
- རྟིག་མཚོད་མྱེད།
 བད་མ་འདི་ལ་དྲི་བཟང་མངའ། (197)
- སྐལ་བཟང་བཀྲ་ཤིས།
 བཅས་མིན་བཅེ་བས་ཀན་མོའི་སེམས་པ་བསྟོལ། (202)
- མཁའ་མཚོ།
 བར་ཏར་ཕྱ་ཕྱུའུ་ཅི་དར་དུ་ཕྱག་བཞི། (205)
- བཀྲ་ཤིས་རྟིག་ཕྱུའུ་དར་ཕྱི་ཕྱེ་ཁྱིམ།
 ཉིན་ཕྱག་རྒྱ་ཐང་གི་ཕྱུའུ་ཅི་བཟང་པོ། (209)
- ཁྱེད་ཐར་རྒྱལ།
 མེ་ཏོག་གངས་ལྗོངས་གཟི་བྱིན། (213)
- མངས་རྒྱལ།
 ལས་ཕྱེད་པ་དང་མང་ཚོར་གྱིས་མཉམ་དུ་དབུལ་སྦྱོར་གྱི་དབྱངས་
 ལྟན་གྱིར་བ། (223)
- སྐྱ་མཁའ།
 སེམས་ཕྱགས་ཡོད་ཀྱི་སྒྲི་དམངས་ལ་སྐལ་བ། (227)
- ཆར་ཚོ་ཚོན་དང་ཆུ་བྱམས།
 མཁུན་དུ་སྦྱོར་བཞིན་པའི་ཉི་ནམ་རྒྱ་མཚོ་ཡོད་སྐྱན་ཁང་། (231)

གཞུང་པ།

དམངས་ཡོངས་ཀྱིས་དཔལ་ཡོན་མེད་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་ (235)

ཐིག་འཇུག་ཆེ་ཐིག་

དུས་རབས་ཀྱི་རས་གཞིའི་སྒྲིབ་ཆོན་མདངས་སྒྲུག་པོའི་ལྷན་སྒྲུག་

བསྒྲུབ་མཁས་པའི་ན་གཞོན་ཚོམ་པ་པོ་རྣམས་སྒྲུག་ (241)

སངས་རྒྱུ་

ལོ་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུ་དཀར་སྒྲུབ་ལས། འབྲས་བུ་གཞུང་དུ་བྱ་བ་བྲུངས། ... (245)

ཆུ་མེད་དང་ཆེན་མོ།

པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲུབ་པའི་དུས་ལས་སྒྲུབ་པའི་དུས་ལྷན། (249)

ཆུང་བའི་སྒྲུག་

འོད་མདངས་རབ་དུ་འཆེར་བའི་སྒྲུག་ཅིག་ (254)

སངས་རྒྱུ་

རང་ལུས་ལེགས་པར་བསྒྲུབ་པས་མི་གཤིས་བཟང་པོ་སྒྲུབ་པ། (261)

མཐོ་ལྷན་ཐིག་

ཐང་མོད་ལྷན་1000ལ་“གོས་ལྷན་”བསྒྲུབ་མཁས། (264)

ཐུག་པ།

ལྷན་འཇུག་མཆོ་མོར་སྒྲུབ་པའི་དེད་དཔོན། (267)

ཆུ་མེད་

སྒྲུབ་པ་ནས་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་གནས་གསར་བ་འཆར་ལོངས་

འབྲུང་བཞིན་ཡོད་པ། (270)

ཆེ་དཔལ་སྒྲུག་

ན་ཚོད་ཕ་ཡང་འགན་བྱུང་ཟིང་།	(275)
ཟུང་ཟུང་།	
མང་ཚོགས་སེམས་བྱི་རེ་ལྟོས།	(277)
མ་ཁའ་འཚོ།	
གཉེན་ནག་སྟེ་བ་ན་ལྷ་དབང་རྒྱལ་ཐེར་བ་ཞིག་ཡོད།	(280)
ཟུང་ཟུང་།	
མཁར་མོང་དུ་མངོན་པའི་མིག་གི་བདུན་ཅི།	(282)
ཉིམ།	
ཆར་དུས་ལྟར་ན་རྒྱལ་གསར་ལྟོ།	(285)
བན་དེ་ཆེ་ཤིང་།	
ཡོན་རྒྱན་སྟེ་པའི་མཚོང་ལྟང་།	(288)
བན་དེ་ཆེ་ཤིང་།	
ལྷོག་པེ་མོང་པའི་མཚོང་ལྟང་།	(291)
བན་དེ་ཆེ་ཤིང་།	
དབུལ་ཐར་ལྷན་རྒྱུ་དུ་བྱེ་བྱིད་པ་གཡང་ཐོ།	(294)
ཆེ་ཤིང་བཟུ་མིས།	
དཔའ་པོའི་བྱས་རྗེས་ནམ་ཡང་ང་ཚོའི་སེམས་ཁོང་དུ་གནས།	(297)
བན་དེ་ཆེ་ཤིང་།	
རྟོ་མོས་ཚོང་ལས་གཉེར་སྤྲོ་བས།	(305)
བན་དེ་ཆེ་ཤིང་།	
ཕྱོད་ན་རང་དོན་གཉིས་ཀ་རྒྱུང་མཁས་པའི་རྟོ་རྟེ་དབང་རྒྱལ།	(309)
སྔ་ནམ་པ།	

॥५॥

ཡམ་རྩ་དང་འདྲ་ཡམ།

རིག་གནས་སྒྲིན་དབང་ལ་སྒྲིན་པ།

— 《ཉེ་བཅར་ཚྭ་མཛོད་》སྤེལ་འགོ་ཚུགས་པར་བྱས་པ།

ཉེ་བའི་ལོ་འགའི་ནང་། ཉར་ཁུང་དབྱེད་གིས་རང་རེའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསར་འཛུར་དྲིལ་བསྐྱགས་ལས་རིགས་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་“ཉེ་བཅར་གསུམ་”ཀྱི་རེ་འདུན་ཏེ། “དངོས་གནས་དང་ཉེ་བར་བཅར་པ། འཆོ་བ་དང་ཉེ་བར་བཅར་པ། མང་ཆོགས་དང་ཉེ་བར་བཅར་པ”བཅས་བརྟན་ཞིང་། སྒྲིན་པས་བཟང་བར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་“དཔལ་ཡོན་རྣམ་གསུམ་”གོང་དུ་སྤེལ་བར་ཞབས་ཀྱི་དགོས་ཚུལ་ནན་སྒྲིན་གནང་ཐུག། གསར་འཛུར་དྲིལ་བསྐྱགས་ལས་དོན་ཅས་ཀྱིས་མ་ཟད་པར། རིག་གནས་ལས་དོན་གྱི་ནས་ཀྱང་ཐད་ཀར་གྱི་ཆོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཆོམ་པར་བྱ་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བརྟན་པ།

དལན་ངེད་ཆགས་པར་ཁང་གིས་《མཆོ་སྒྲིན་བོད་ཡིག་གསར་འཛུར་》སྤེལ་འགོ་ཚུགས་ནས་ལོ་ངོ་55འཁོར་བར་རྟེན་འབྲེལ་ཞུ་བའི་ཚུལ་གྱིས་《ཉེ་བཅར་ཚྭ་མཛོད་》ཅེས་པའི་ལུ་ཐུན་དེབ་སྤེང་འདི་སྤེལ་བའི་འགོ་བཟུང་། དེབ་སྤེང་འདིའི་ཁག་དང་པོ་ལ་དེབ་བཞི་འདུས་ཤིང་། རང་རེའི་ཆགས་པར་དུ་ལོ་མང་པོའི་རིང་བཞོད་ཐིག་པའི་གསར་འཛུར་བཅམས་ཆོས་དང་ཚྭ་རིག་བཅམས་ཆོས་དང་ཚྭ་རིག་དབྱེད་མོལ་དང་ཚྭ་རིག་མི་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་བཅས་ཀྱི་ཚྭ་ཡག་ཤོས་ལས་ཆོད་འདོན་ངེས་ཅན་གྱི་ཡོད་པར་སྒྲིགས་སྒྲིག་བྱས་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་། འདི་ནི་ལོ་མང་པོའི་ཡུན་དུ་རིམ་བཤམ་པའི་ཉར་

ཡིད་དཔྱད་ཡིད་དང་ཁིང་ཆེན་མེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གནས་ལས་གཉེན་པ་དང་
 མི་དམངས་མང་ཆོག་གིས་ར་ཆོད་རྒྱུ་སྒྲུབ་ཐུགས་སྒྲུབ་གནང་བར་དྲིན་ལན་
 མ་བརྟེན་པའི་མེས་མཆོད་པའི་ལེགས་སྒྲུབ་སུ་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡང་ཉ་རྩེས་”
 རྒྱལ་དུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན། 《དེ་བཟང་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱུ་གཏམ་དང་
 རྒྱག་ཆོས་དང་སྒྲུབ་རག་སོགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་རིག་བཙུགས་ཆོས་ཀྱི་དེབ་
 ཅིག་ཡིན། རྒྱུར་བོད་ཡིག་དུ་ཆོས་རིག་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་རྒྱུ་དེར་ཡང་། སྒྲུབ་
 གསར་འབྱེད་པའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་དང་དེ་དག་པར་གཞིགས་ནས་སྒྲུབ་
 ཆོས་དེས་ཅན་སྒྲུབ་པའི་བཙུགས་ཆོས་བཙུགས་བཙུགས་པ་ཡིན་ལ། བར་
 ཆོས་དེར་སྒྲུབ་གི་ཆོད་ཆོགས་པར་དུ་འགོད་འཇུག་ལ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་ལས་ཡངས་
 བསྐྱེད་ལ་ཕན་པར་དམིགས་ནས་སྒྲུབ་ཆོས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་བཟོས་ཡོད་ཅིང་། འདི་
 བོ་སྒྲུབ་རྒྱུ་སྒྲུབ་པའི་རིག་ཁག་དེ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་རྒྱུ་ཆོགས་སུ་གཏོང་བའི་འདུན་པ་
 མཆོད་ཅམ་ལགས། 《གསལ་སྒྲོང་སྒྲུབ་ཀྱི་འདུན་པས་》ཀྱི་དེར་རབས་བོད་ཡིག་
 གི་ཆོས་རིག་གསར་ཆོས་ཐད་སྒྲུབ་འབྲས་མདོན་གསལ་སྒྲུབ་དང་ལེན་བཞིན་
 པའི་ཆོས་པ་པོ་རྒྱུད་དང་ཁོང་ནས་པའི་འབྲས་ཆོད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་དེ་
 གཞིས་རྒྱུད་རྒྱལ་དུ་བཙུགས་པ་ཡིན། 《ལུ་ཏིག་ཡིད་གི་དགའ་སྒྲུབ་》ནང་དུ་
 ཆོས་རིག་དཔྱད་མོལ་གྱི་རིགས་བཙུགས་ཡོད། སྒྲུབ་བོད་ཀྱི་དེར་རབས་ཆོས་
 རིག་ལོ་རྒྱུས་འབྲི་བར་མཐུན་སྒྲུབ་བཟོས་པ་ཡིན་པས་རིག་ཁག་གསར་བ་བཙུན་
 པར་གཞིགས་པ་དང་། སྒྲུབ་བོད་ཡིག་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་རིག་དཔྱད་མོལ་ད་
 རྒྱུད་ཞན་པ་ལ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་དང་། བོད་དུ་ད་རྒྱུད་ཆོས་རིག་མཐའ་དཔྱད་(文学
 批评、文学批判)ཀྱི་རིག་ཁག་ཆོགས་མེད་པ་དེ་འབྲས་ཆོད་ཡོད་ཆེད་བཙུགས་
 པ་ཡིན། 《ཞུམ་སྒྲུབ་དང་ཞབས་རྒྱུ་》ཀྱི་གསར་འབྱུར་གྱི་ཆོས་བཙུགས་ཀྱི་
 བོད་ཡིག་སྒྲིང་ནས་ད་རྒྱུད་གསར་འབྱུར་རིག་པའི་རིག་ཁག་དར་མེད་པར་
 གཞིགས་ནས་འདིའི་ལས་སྒྲུབ་འབྱེད་པར་མཐུན་སྒྲུབ་ཅམ་བཟོས་པ་ཡིན།

ཚུམ་རིག་ནི་དམངས་སྤྱི་ལ་དབང་བའི་བྱ་རྒྱུ་ཚོས་འཛིན་ཞིང་། མི་
 དམངས་ཀྱི་སྒྲུབ་ས་པོ་ཆེ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ལག་ལེན་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཚོགས་པའི་འཚོ་
 བ་རོལ་སྤངས་དང་ཡིད་དྲོད་བའི་ཆགས་སྤངས་ནུས་ལྡན་འཕྱར་བཅས་ནི་ཚུམ་རིག་
 གི་བརྗོད་དོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་ལ། འདི་དག་གསལ་སྤྱང་
 བརྟན་འདྲ་དང་བཅས་པར་མཚོན་པའི་འགན་བབས་ཁུར་འདུག་པ་ནི་ཚུམ་
 རིག་ཐོན་དབང་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་དཔལ་ཉམས་མེད་རིང་དྲུག་པའི་རྒྱ་མཚན་
 དུའང་ལྟར་ཡོད། ཚུམ་རིག་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཅི་ཡིན་པ་ལ་ཁ་ཚོན་གཙང་སྤྱོད་བཞིག་
 མིན་ན་ཡང་། རིམ་བྱོན་མཁས་མཚོག་ནམས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་དཔྱད་ནས་བྱེ་མ་
 ལས་གསེར་བཅགས་ཡོང་བའི་གནད་ཆེད་པ་ཉུ་ན། ཚུམ་རིག་ནི་རག་གི་སྤྱི་
 རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གནས་ལས་ལྷ་བ་མཐོ་བ་དང་། དངོས་གནས་ལས་
 གོ་བ་བབ་བ་དང་། དངོས་གནས་ལས་འབྱུར་དུ་ཐོན་པ་དང་། དངོས་གནས་
 ལས་འཚོ་བའི་དོན་དམ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་དུ་མཚོན་འགོད་བྱུང་བ་ན། ཡོང་
 ཁུངས་དམངས་ཡིན་ལ་འཕྲོད་ཡུལ་ཡང་དམངས་ཡིན་པའི་ནང་སྤྱོད་གནས་
 ཟུང་། དེ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་འཕྱར་གྱི་འཕར་ཚ་བརྟག་གནས་ཤིག་དང་
 དམངས་ཀྱི་འཚོ་བར་བྱུང་དོར་བསྐྱབ་པའི་གནས་ཤིག་ཡིན་ལ། འགོ་བམེར་
 རྒྱུང་ཤན་གྱི་གཤིས་ཀྱང་ཞོར་དུ་ལྷན་པའི་“ནམ་ཤེས”དེ་ཡ་རབས་དཔལ་ཡོན་
 ཅན་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་རང་གིས་འདྲེན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱར་ཡོང་བ་ཡིན། མིང་ཞི་
 གཉིས་ལས་མཐོན་མིང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དོན་སྤྱོད་བར་སྤྱོད་བརྗོད་དང་འཁྲུག་
 བརྗོད་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱལ་ཐབས་ལམ་ནས་གནས་ཚུལ་དུ་གནས་ལུགས་སྤོན་འཕྱར་བ་ནི་
 ཉིད་ཀྱི་བྱ་རྒྱུ་ཚོས་སྤངས་ཀྱི་རོ་བོ་ཞིག་རེད། གསལ་འཕྱར་ལའང་དམངས་སྤྱི་ལ་
 དབང་བའི་བྱ་རྒྱུ་ཚོས་ཡོད་ཅིང་། བརྗོད་བྱ་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཆ་ནས་བརྟན་འདྲ་
 དང་བཅས་པར་མཚོན་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་པ་དང་། སྤྱོད་བརྗོད་དང་
 འཁྲུག་བརྗོད་དང་སྤྱི་འཕྲུལ་ལྷ་དུའི་ཉམས་སྤངས་མི་བཟོ་བ་དང་། དངོས་གནས་